

LR: dom 1998-03-11, mål nr Ö 10915-97

KamR: beslut att ej meddela PT, 1999-01-29, mål nr 3297-1998

RegR: beslut att ej meddela PT, 2000-02-08, mål nr 1273-1999

D 23/97

Kommerskollegium (KK) har erhållit en underrättelse från Skattemyndigheten i X län vari auktoriserade revisorn A-sons arbetsinsatser i ett aktiebolag ifrågasatts. Ärendet har överfört till Revisorsnämnden (RN) som den 1 juli 1995 övertagit KK:s ansvar för revisorsfrågor. Enligt övergångsbestämmelserna till lagen (1995:528) om revisorer skall ärendet, såvitt avser bedömningen i sak, prövas enligt äldre bestämmelser, d.v.s. enligt förordningen (1973:221) om auktorisation och godkännande av revisorer. De disciplinära påföljder som enligt 23 § nämnda förordning kan komma ifråga är varning eller upphävande av auktorisationen.

Skattemyndigheten har företagit revision i bolaget vars verksamhet har bestått i förmedling av affärs- och hyreslokaler. Bolagets verksamhet startades under 1989 och revisionen har omfattat räkenskapsåren 1989 och 1990. Vid revisionen har framkommit att bolagets bokföring varit behäftad med allvarliga brister. Enligt skattemyndigheten har den rekonstruerats i efterhand och det är A-son som upprättat boksluten för de aktuella åren. Bristerna har huvudsakligen bestått i att falska fakturor har kostnadsförts med cirka 730 tkr under räkenskapsåret 1989 och med nära 2 mkr under räkenskapsåret 1990. Bolagets omsättning uppgick under de aktuella åren till 860 tkr respektive 3 mkr. På de falska fakturorna har angetts att de avsett maskininköp samt utförda arbeten. Vidare har under år 1990 inköp av en bil bokförts i bolaget med 450 tkr och avskrivningar gjorts på denna i bokslutet med 135 tkr. Av köpeavtalet framgår att bilen förvärvats av bolagets huvudaktieägare personligen. Denne är också enligt bilregistret ägare till bilen.

A-son har för räkenskapsåren 1989 och 1990 lämnat revisionsberättelser utan anmärkning.

A-son har i yttrande anfört bl.a. följande. Han tillfrågades och erhöi revisionsuppdraget i bolaget under sommaren 1991. Det fanns då inga bokslut för 1989 och 1990. A-son fick utöva viss påtryckning för att sådana skulle upprättas. Hans egna insatser beträffande redovisningen inskränkte sig till att lämna råd och anvisningar inom ramen för vad han uppfattade som tillåtet ur jävssynpunkt. A-son uppger att det var ett förbiseende av honom att inte i revisionsberättelserna upplysa om att redovisningen inte hade varit ordnad under räkenskapsåren. Vid sin revision har A-son inte uppmärksammat eller ens misstänkt att det skulle ha funnits falska fakturor. Den granskning han gjort av bolagets fakturor har på sedvanligt sätt gjorts mot bokföringen varvid bl.a. bedömning gjorts av att det inte rört sig om rörelsefrämmande kostnader. A-son tillfrågade företagsledaren hur det kom sig att några intäkter inte hade genererats med anledning av de maskiner som förvärvats enligt fakturorna. Företagsledaren förklarade detta med att bolaget förmedlade större fastigheter och objekt och att vissa intressenter hade särskilda önskemål om lokalerna. Detta kunde innebära behov av justeringar av lokalen som bolaget ombesörjde för att få till stånd en förmedlingsaffär. Provisionsersättningen som bolaget erhöi i samband med förmedlingen var så fördelaktig att den väl täckte de omkostnader som bolaget ådrog sig. Vad gäller bilinköpet har A-son en klar minnesbild av att bolagets företrädare inför bokslutet 1990 uppgav att bolaget hade förvärvat en bil. Han minns dock inte vilket underlag han själv tog del av. Han fann inte anledning att kontrollera ägarförhållandet med bilregistret.

RN, som tagit del av A-sons dokumentation, gör följande bedömning.

A-son har hävdad att han inte biträtt bolaget med dess bokföring i sådan utsträckning att han överträtt gällande bestämmelser om jäv. RN konstaterar att vad som faktiskt förevarit inte kan klarläggas utan på denna punkt står uppgift mot uppgift. Ostridigt är emellertid att bolagets bokföring för 1989 och 1990 släpat efter och att boksluten upprättats först efter sommaren 1991. Bokföringen har därmed avvikit från bokföringslagen (1976:125) och god redovisningssed på ett sådant väsentligt sätt att A-son borde ha anmärkt på det i revisionsberättelsen för respektive år.

Vad härefter gäller de i rörelsen redovisade kostnaderna kan konstateras att de till övervägande del varit fingerade med falska fakturor som grund. A-son har noterat fakturorna och kontrollerat att de bokförts på ett till synes korrekt sätt. A-son har även tillfrågat företagsledaren varför kostnaderna inte genererat några intäkter. Han har härvid fått en förklaring av företagsledaren som han funnit godtagbar. Såvitt framkommit har A-son emellertid underlåtit att stickprovsvis kontrollera att de på fakturorna angivna tjänsterna och maskinerna verkligen förvärvats av bolaget och att de kommit till användning i rörelsen på sätt företagsledaren angett. A-son har vidare okritiskt godtagit en uppgift från företagsledaren att bolaget förvärvat en bil för 450 tkr. I årsredovisningen för 1990 har bolagets totala tillgångar redovisats med drygt 450 tkr. I detta belopp har bilen ingått med 315 tkr, efter avskrivning. Eftersom bilen enligt redovisningen utgjort bolagets enda väsentliga tillgång borde A-son vid revisionen ha kontrollerat att den verkligen tillhörde bolaget. Det har härvid inte varit tillräckligt att enbart förlita sig på en uppgift lämnad av bolagets företagsledare. Redan genom att ta del av köpekontraktet hade A-son uppmärksammats på att bilen inte förvärvats av bolaget.

Sammanfattningsvis har A-son vid utförandet av ifrågavarande revisionsuppdrag utan vidare kontrollåtgärder godtagit uppgifter lämnade av bolagets företagsledare som varit väsentliga för bedömningen av bolagets resultat och ställning. Han har vidare underlåtit att i revisionsberättelsen anmärka på att bolagets redovisning på ett allvarligt sätt avvikit från bokföringslagens krav. Genom sin passivitet har A-son på ett allvarligt sätt avvikit från god redovisningssed vid fullgörandet av ifrågavarande revisionsuppdrag. A-son har därmed åsidosatt de plikter som åvilar honom som revisor.

Med stöd av 23 § andra stycket förordningen om auktorisation och godkännande av revisorer meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN:s ordförande Lennart Grufberg samt ledamöterna Stig von Bahr, Siv Björs, Anne-Charlotte Eggwertz, Jan-Erik Moreau, Eva-Britt Nordhall, Per Thorell, Lars Wenne och Gunnar Widhagen. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt närvarit kanslichefen Christer Lefrell och avdelningsdirektören Carina Bergman Marcus, som varit föredragande.